

Tsjielp!!

Digitale nieuwsbrief van de
Natuur- en Vogelwacht Culemborg e.o.

Editie april 2016 – nr. 74

Maart roert zijn staart, april.....

NVWC-activiteiten april 2016

02-04-2016

Vogels in de buurt: Ogen en oren gebruiken!

Iedere 1^e zaterdag van de maand kunt u met een ervaren vogelaar vogels kijken en leren herkennen, ook op geluid. Ogen en oren gebruiken, want meestal hoor je ze al voordat je ze ziet, er wordt volop gezongen. Overal worden nestjes gebouwd. De bomen zijn nog vrij kaal, de vogels zijn goed te zien. Jong en oud is welkom, lid of geen lid van de NVWC. Er zijn geen kosten aan verbonden en aanmelden vooraf is niet nodig. Ook geschikt voor beginnende vogelaars. Heb je een verrekijker? Neem die mee! Eerstvolgende data: **2 april en 7 mei**

Vertrek 9.00 uur per fiets bij de Steenuil, Steenovenslaan 20, Culemborg

Voor meer info: stuur een e-mail naar Gerrit Jan, gjklop@gmail.com

06-04-2016

Jaarlijkse Algemene ledenvergadering NVWC

Op woensdag 6 april vindt in De Steenuil de jaarvergadering plaats van de NVWC. We blikken tijdens de vergadering kort terug en natuurlijk ook vooruit en zoals gebruikelijk krijgt de natuur na de pauze op een andere manier de aandacht. Lees hier meer over in deze nieuwsbrief bij "Nieuws van het bestuur".

Woensdag 6 april 20:00 uur, zaal open om 19:30 uur. Grote zaal Steenovenslaan 20, Culemborg. Van harte welkom!

NVWC-activiteiten april 2016 (vervolg)

13-04-2016

Cursus 'Natuur in en om Culemborg'

Op 13 april de laatste avond van de cursus 'Natuur in en om Culemborg', georganiseerd door Leo van der Kooij en Kars Veling van de NVWC. Voor de laatste keer ruiken we aan de rijkdom die onze omgeving heeft en zien we waar in deze omgeving nog meer mooie natuur is te vinden. Op deze avond komen o.a. planten aan bod. [Hier meer](#). Daarna volgen nog twee excursies, waarbij de deelnemers aan de cursus toch met een andere blik om zich heen zullen kijken!

Woensdag 13 april, 20.00-22:00 uur in De Steenuil, Steenovenslaan 20, Culemborg.
Excursie data: 7 en 21 mei.

17-04-2016

17 april Natuurdag "Meer dieren dan je denkt!" 13:30-16:30 uur

Natuurdag op de kinderboerderij, een NME-activiteit samen met de NVWC. Jullie weten allemaal dat er konijnen, geiten en varkens zijn op de kinderboerderij. Maar weten jullie ook hoeveel andere dieren en planten er voorkomen? We gaan op deze dag kriebeldiertjes uit het water vissen, kijken welke vlinders er in de natuurtuin zitten en spitten in de grond om bodemdiertjes te zoeken. Alle plekken waar de dieren gevonden zijn worden verzameld op een grote plattegrond van de kinderboerderij, zodat aan het eind van de middag zichtbaar wordt dat het wemelt van de dieren op De Heuvel. Hieraan is tevens een prijsvraag gekoppeld waarvan om 16.15 uur de winnaar bekend zal worden gemaakt. Tevens is er een speurtocht langs alle nestkasten op het terrein. Zie www.nmeculemborg.nl (knop activiteiten).

We gaan ook zelf aan de slag om te zorgen dat er nog meer dieren kunnen leven, op de Kinderboerderij, maar ook bij jezelf thuis, door een insectenhotelletje te maken! Wil je weten welke beestjes je zoal aan kunt treffen in een insectenhotel, [klik dan hier](#).

De kinderen van de jeugdgroep van de NVWC en hun ouders zijn natuurlijk ook welkom. Je kunt kiezen aan welke activiteiten je deel wilt nemen en je kunt komen en gaan wanneer je wilt. De begeleiders van de jeugdgroep doen ook mee aan deze activiteit. Voor meer informatie: jeugdcoor@nvwc.nl.

Vrijwilligers gezocht!!

Een aantal leden van de NVWC is betrokken bij de activiteiten die de NME organiseert op de Kinderboerderij. Bij deze Natuurdag zijn **meer vrijwilligers nodig**. Heb je tijd en zin om te helpen? Heel graag! Meld je aan bij bestuur@nvwc.nl.

20-04-2016

Dansende juwelen bij het water

Op deze lezingavond staan de prachtige kleurige libellen centraal.

Karin Verspui vertelt over de 19de-eeuwse Belgische libellenonderzoeker Selys die zijn libellencollectie op aquarel vastlegde (toen was er nog geen fotografie beschikbaar). Het resultaat: een prachtige collectie kleurige aquarellen met heel veel informatie.

Na de pauze kijken we met gebruik van modern beeldmateriaal naar libellen. Annette van Berkel laat films zien over hoe onze juffers en heidelibellen leven. Ook daar weer de kleurrijkdom, maar ook hun vliegkunsten en het geheimzinnige onderwaterleven.

Na deze avond kijkt u anders tegen deze fascinerende dieren aan! [Hier meer](#) info.

Woensdag 20 april, 20:00 uur in De Steenuil, Steenovenslaan 20, Culemborg.

Toegang gratis, de koffie staat klaar v.a. 19:30 uur.

Voor meer info: Annette van Berkel, lezingcoor@nvwc.nl

25-04-2016

 25 April sluitingsdatum inleveren kopij Hak-al

Nieuws uit de natuur (maart)

Aan de Lekdijk in Beusichem was een steenuilkast aan vervanging toe. Dit klusje werd geklaard door de nestkastwerkgroep en de klusgroep van de NVWC.

Het is ook weer de tijd om de kasten die overal opgehangen zijn te controleren, [zie hier](#) een dag controle van uilenkasten in de Betuwe, verslag en foto's..

Nieuws uit de natuur (maart) vervolg

Grutto's welkom in Culemborg

Negen jeugdleden van de NVWC hebben tijdens het WelkomGruttoWeekend de grutto's welkom geheten door te speuren naar grutto's met Gerrit Jan Klop en daarvan een tekening te maken. In Everdingen waren de grutto's goed te zien, vooral door de telescoopkijker die Gerrit Jan had meegenomen. Ze vlogen, ze riepen en stonden met hun dunne pootjes in het water. Daarna ging het op een holletje naar De Steenuil om de Nationale Vogel te tekenen en te schilderen. De resultaten kun je [hier zien](#) of misschien ook wel op de speciale tentoonstelling in juni, want het zou zo maar kunnen dat er een winnaar bij is! Voor nog meer foto's van deze middag [klik hier](#).

De rijke Culemborgse stadsnatuur

Op de lezing over Culemborgse stadsnatuur in maart werd weer eens duidelijk hoe rijk de natuur is in onze directe leefomgeving, maar ook hoe rijk de NVWC is met leden die zoveel weten over de natuur en deze kennis graag delen met anderen!

Kars Veling (dagvlinders), Margreet de Nie (nachtvlinders), Berry Lucas (stadsvogels), Fred van Delft (vleermuizen), Hans Kunstman (planten en mossen) en Annette van Berkel (wilde bijen) hadden eigenlijk niet genoeg aan het kwartier dat ze was toebedeeld, maar de vele toehoorders hebben genoten van de mooie beelden en bijbehorende verhalen. En nu zelf er op uit!

De vlinders komen weer tevoorschijn

Wat later dan vorig jaar, maar de vlinders die als vlinder overwinteren (kleine vos, citroenvlinder, gehakkelde aurelia) komen weer tevoorschijn als de zon schijnt. De dagpauwoog hoort ook in dit rijtje thuis, maar het is de vraag of deze vlinder de warme winter wel overleefd heeft. Met Kerstmis waren nog vlinders actief en dan horen ze in winterslaap te zijn. In april worden ook vlinders verwacht die als pop overwinterd hebben, zoals het oranjetipje. [Zie hier](#) voor verwachte vliegtijden van vlinders.

Meinweg-NVWC-Kamp

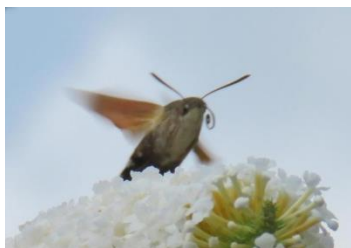
Op de drukbezochte kampvergadering zijn allerlei afspraken gemaakt voor het Hemelvaartkamp van 5 t/m 8 mei. De meeste deelnemers zullen op 4 mei al arriveren, zodat ook 5 mei volledig benut kan worden voor excursies. Voor de NVWC-ers wordt een aparte wei ingericht, elektra wordt aangelegd en picknicktafels worden geplaatst. We zijn er klaar voor! [Hier info](#) over wandelroutes, ook interessant voor niet-deelnemers aan het kamp, want Nationaal Park De Meinweg is een prachtig gebied.

Weidegeelster meest bijzondere plant in ons werkgebied

De Weidegeelster is ongetwijfeld de meest bijzondere plant in ons werkgebied. Ze gaat landelijk gezien enorm achteruit. Bij controle bleken ze nog steeds in de Redichemse Waard aanwezig te zijn en wel in volle bloei. [Zie hier](#) verslagje en foto's.

Nieuws van het bestuur

Jaarlijkse ledenvergadering woensdag 6 april, van harte welkom!

Het bestuur van de NVWC nodigt u van harte uit voor de ledenvergadering op woensdag 6 april. Leden en donateurs zijn welkom. De uitnodiging, agenda en het financieel verslag heeft u per mail of brief ontvangen, de jaarverslagen zijn gepubliceerd in Hak-AI nr.1 van 2016. Het zijn beslist geen saaie verslagen, maar een mooi overzicht van allerlei activiteiten, voorzien van prachtige foto's. Vóór de pauze de jaarvergadering, na de pauze zal een aantal schitterende natuurfilms worden vertoond, met beelden van verder weg, maar ook van dichtbij. Woensdag 6 april 20:00 uur, zaal open 19:30 uur. Steenovenslaan 20, Culemborg.

De eerstvolgende bestuursvergadering is op maandagavond 11 april.

Activiteiten en berichten van anderen

Stroomhuis Neerijnen:

- 2 april Stinzenfestival
11:00 uur Marktje waar u zelfgekweekte stinzenplanten kunt kopen
12:30 uur Stinzenlezing door Bert Vos
13:30 uur Stinzenwandeling over het Landgoed en naar de Kasteeltuin o.l.v. een boswachter van Het Geldersch Landschap en Kasteelen (duur ca. 2 uur).

Stinzenplanten zijn in de middeleeuwen in Nederland ingevoerd om te zorgen voor kleur rond de buitenplaatsen in het vroege voorjaar. Het kasteelpark Waardenburg-Neerijnen is vermaard om zijn zeldzame lentebloemen. [Hier meer.](#)

- Landschapslezing eendekooien en excursie Jan Taat
12 april Lezing "De historie van de eendekooi in Rivierenland"
16 april Excursie in de eendekooi van Batenburg

In de afgelopen 650 jaar hebben er veel eendekooien gefunctioneerd in het Rivierenland. Op dit moment doet Jan Taat historisch onderzoek naar de opkomst en ondergang van deze kooien. [Hier meer](#) info over lezing en excursie.

- 19 april Lezing over Heesseltsche uiterwaarden
Landschapsecoloog Alphons van Winden zal aandacht schenken aan de ontwikkeling van de natuur in de Heesseltsche uiterwaarden. De komende jaren wordt het gebied ingericht als grootschalig natuurgebied. De spreker is mede-bedenker van dit plan. De dynamische, riviergebonden natuur zal hiermee veel meer ruimte krijgen. [Hier meer.](#)
- 26 apr-16 mei Expositie "Om ons heen en daarboven", natuur als inspiratiebron. Schilderijen van Peter Kromhout met vooral vogels en Truus Werners. [Zie hier.](#)
- 28 april Italiaanse bijenfilm "Le Meraviglie" (de wonderen)

Met in de pauze een honingproeverij.

Speelse familiefilm over een authentieke Italiaans/Duitse bijenhoudersfamilie. De film blijkt een parabel over de strijd tussen nostalgie en vooruitgangsdrijf en gaat uiteindelijk over de teloorgang van het authentieke plattelandsbestaan. Hier [meer info.](#)

Natuur- en Vogelwacht de Vijfheerenlanden:

- 3 apr Excursie "Stinzenplanten" kasteel Neerijnen o.l.v. Jules Klees
 - 7 apr Lezing verzorgd door leden
 - Hille de Bruin "IJsvogels", Cees Gielis "supermacrofotografie" en "Lesbos".
 - 10 apr Vogelexcursie in het Zouwegebied o.l.v. Rein Wiering
 - april-mei Expositie "Weidevogels", foto's van Henk Tromp
- Voor meer info over bovenstaande activiteiten [klik hier.](#)
- 16 april Lentefeest!

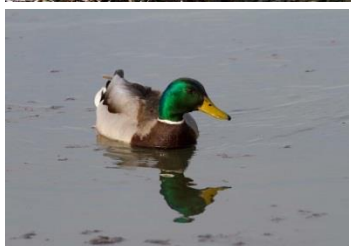
In en om Natuurcentrum De Schaapskooi vinden van 10.00-16.00 uur allerlei activiteiten plaats waarmee aandacht wordt gevestigd op de ontwakende natuur.

- Wat is nodig om een tuin geschikt te maken voor egels, vogels, vlinders en bijen?
- Hoe maak je een nestkastje (o.a. voor de grauwe vliegenvanger) of bijenhotel?
- Welke planten die heel aantrekkelijk voor vlinders en bijen?
- Wat is het nut van bijen voor onze samenleving?
- Te koop: streekproducten, boeken, tuinplanten (geschikt voor vlinders en bijen)
- Voor de jeugd: weidevogels, broodje bakken, knutselen, spelletjes. [Hier meer.](#)

Rivier Actief organiseert struintochten (zie www.rivieractief.nl)

- 9 april 10:15 uur struintocht 15 - 20 km, Kaliwaalduin Boven-Leeuwen.
- 30 apr+1 mei Voorjaarstrek Tiel-Zaltbommel

Twee dagen struinen over bloemenrijke oevers en pontjes, overnachten in een trekkershut (optioneel), lekker eten en drinken, begeleiding door gids.

Activiteiten en berichten van anderen (vervolg)

Kinderboerderij: "Meer dieren dan je denkt" zondag 17 april 13:30-16:30 uur
Natuurdag op de kinderboerderij, een NME-activiteit samen met de NVWC. Zie hierboven bij activiteiten NVWC of www.nmeculemborg.nl (knop activiteiten).

Werk aan het Spoenl:

- Rondleidingen Werk aan het Spoenl gaan weer van start! Vertrek bij het Forthuis. Van april-oktober elke 1e en 3e zondag van de maand om 14:00 uur een rondleiding verzorgd door een gids van Werk a/h Spoenl: **3 april** (historisch) en **17 april** (natuur).
- 15-17 april Opening Fortenseizoen.

De forten en het waterlinie erfgoed, zoals vestingwerken en bunkers, gaan weer open voor publiek, o.a. Fort Everdingen. Zaterdag 16 april vindt de feestelijke oplevering plaats van het gerestaureerde Sluizenstelsel bij Fort Everdingen. Er worden die dag rondleidingen gegeven en je kunt een hapje of drankje nuttigen. Ook zullen de poorten opengaan van het fortterrein en wordt het gebied rondom Fort Everdingen in de weekenden toegankelijk voor publiek. [Hier meer](#) info.

Geldersch Landschap & Kasteelen:

- 20 april Bloesemfietstocht in de Betuwe
De boswachter fietst samen met u via Tricht en landgoed Mariënwaardt naar landgoed Waardenburg en Neerijnen. In het parkbos wordt een wandeling gemaakt met aandacht voor de historie, begroeiing en waterhuishouding. Daarna terug naar Tricht. Start 10.00 uur, duur: ca. 6 uur, ca. 35 km. Fietsuur mogelijk. [Hier info](#) en reserveren.
- 30 april Bloesembustocht door het westelijk Rivierengebied
De boswachter neemt u mee langs bloeiende boomgaarden, rivieren, stroomruggen en kastelen. De rit gaat van station Geldermalsen via kasteel Ammersoyen, landgoed Waardenburg en Neerijnen, De Hoenderik in Tricht terug naar station Geldermalsen. Dagtocht, ook geschikt voor mensen die slecht ter been zijn. [Hier info](#) en reserveren.

Zoogdiervereniging: 23 april De Zoogdierdag en presentatie zoogdieratlas

Naast de presentatie van de Atlas van de Nederlandse Zoogdieren zijn er o.a. lezingen, een infomarkt en presentaties. [Hier meer](#).

De Tuinpiraat: 23 april lentespeeldag in de Zandput 13:00 – 16:30 uur

Zaterdag 23 april organiseert de Tuinpiraat weer een Natuurspeeldag voor het gezin. Deze lentespeeldag is bedoeld voor kinderen van 4 t/m 12 jaar.
Locatie: De Zandput, ingang Rietveldseweg tussen nr. 27-29, Culemborg.
Er is door Staatsbosbeheer grootscheeps gekapt. Deze middag willen we ook gebruiken om de plek op te ruimen. Het zou fijn zijn als ouders hiermee zouden willen helpen. Ieder handje is welkom!

Welkom grutto tekenwedstrijd "teken de grutto"

De grutto is verkozen tot nationale vogel en kan wel wat aandacht gebruiken. Kinderen van 4 t/m 12 jaar in Leerdam en omgeving kunnen daarom meedoen aan een tekenwedstrijd. Gebruik kleurpotloden, wasco, verf, houtskool, ecoline of maak een collage. Maak je werkstuk op karton, schilderdoek of op papier. Alles mag, als het maar door de brievenbus past. Zet op de achterkant je leeftijd, voor- en achternaam, adres, woonplaats, mailadres en telefoonnummer. Je kunt meedoen tot 15 mei. [Hier meer info](#) en adres.

Oproep: Helpt u een handje?

NIUWSBERICHTEN

Bestuivers.nl: Plant inheemse plantensoorten voor de bijen

Help de bijen een handje door in eigen tuin vooral inheemse plantensoorten te planten. In het boek "Bijenplanten" worden de relaties beschreven tussen een groot aantal planten en bijen, gebaseerd op duizenden uren van nauwkeurige observaties. [Download hier](#) het boek of lees het online.

Sovon:

- Tiende jaar MUS gaat beginnen
Op 1 april, geen grap, begint het tiende seizoen Meetnet Urbane Soorten (MUS). Ruim 700 tellers staan in de startblokken om de 8-12 telpunten elk 5 minuten te tellen op vogels. Enkele leden van de NVWC doen ook mee aan deze tellingen. [Hier meer](#).
- [Download hier](#) het jaarverslag 2015 van Trektellen.nl.
Het vat de resultaten samen van bijna 30.000 uren waarin trektellers de lucht scherp in de gaten hielden vanaf een vast punt. [Zie ook](#) het trektelbericht op Nature Today.

Activiteiten en berichten van anderen (vervolg)

NIEUWSBERICHTEN

Ravon: [Download hier](#) de Atlas van amfibieën en reptielen van Utrecht
In Utrecht komen 11 soorten amfibieën voor en 4 soorten reptielen. Verschillende districten zijn beschreven, w.o. gebieden langs de rivieren: de Steenwaard (Schalkwijk), de Amerongse Bovenpolder, de Blauwe Kamer (Rhenen), de uiterwaarden van Everdingen en de Lekuiterswaarden bij Lopik.

Vlinderstichting:

- 2016 topjaar distelvlinder?

Op [indrukwekkende filmbeelden](#) uit de Negev woestijn zien we vele duizenden distelvlinders vliegen. Gaan deze allemaal naar het noorden en hoe zit het met de aantallen in het Atlasgebergte, waar onze distelvlinders vandaan komen? De tijd zal het leren, maar we zijn gewaarschuwd. [Hier meer](#) over deze trekvlinder.

- Nieuwe populatie zeer zeldzame veldparelmoervlinder ontdekt
En wel op een heel bijzondere plek: in de bermen van Rijksweg A79 in Zuid-Limburg! Hier zijn 27 rupsengroepen gevonden. Rijkswaterstaat zal door aangepast maaibeheer meewerken aan het behoud van deze vlinder en andere bijzondere soorten op deze plek. [Lees hier](#) het hele bericht.

- Prachtige beelden van ontpoppende kleine vos
Al jarenlang maakt Annette van Berkel voor De Vlinderstichting filmbeelden van vlinders en libellen. Om ze goed in beeld te krijgen is vooral veel geduld nodig. Vorig jaar lukte het om een kleine vos vast te leggen, die uit zijn pop kwam. [Zie hier](#) dit unieke filmpje.

Colofon

Versijning	Het NVWC-bestuur stelt "Tsjiepl!!" samen voor NVWC-leden en belangstellenden. "Tsjiepl!!" verschijnt aan het begin van elke maand, m.u.v. de zomermaanden. Tsjiepl wordt verzonden aan ruim 325 mailadressen.
Aan- en afmelden	Voor aan- en afmelden op "Tsjiepl!!" stuur je een e-mail aan: nieuwsbrief@nvwc.nl . Ook voor het doorgeven van een gewijzigd mailadres.
Lid of donateur worden	Wilt u meer informatie over de NVWC, stuur een e-mail naar bestuur@nvwc.nl . Wilt u lid worden of donateur, klik hier voor meer informatie.
Foto's en illustraties	Jouke Altenburg (donkere wolken Redichemse Waard, 2x huismus, wilde eend, merel), Marja Schuurman (jaarvergadering), Kars Veling (vegetatie Steenwaard, aquarel Selys / grote roodoogjuffer, kleine vos op winterheide, bloeiende Betuwe, distelvlinder), Winny Verdouw (rups, waterdier, welkom grutto), Cees van Appeldoorn (2x steenuil, plattegrond Werk a/h Spoel), Fred van Delft (grootoorvleermuis), Wikipedia (De Meinweg, uiterwaarden Heesselt, honingbijen), Wim Rubers (weidegeelster, rugstreeppad), Jurgen Geven (kolibrievlinder, reeën), Rob van de Haterd (2x stinzenplanten Neerijnen), Gerrit Jan Klop (blauwborst), Erik van Ommen (logo grutto), Annette van Berkel (klimopbij)
Copyright	Berichten uit deze nieuwsbrief mogen uitsluitend integraal en met bronvermelding worden overgenomen. Foto's mogen niet zonder toestemming vooraf worden gebruikt.